

معماری در دوره تغییرات اقلیمی معماری منطقه سردوکوهستانی آذربایجان ایران)

فروغه قوسیان^۱، جواد شریف نژاد^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد ارومیه، f.ghosiyani@gmail.com

۲- استادیار گروه معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ارومیه، jshn_1@hotmail.com

چکیده

اوضاع اقلیمی از عوامل مهم و موثر در آسایش زیستی در محیط های انسانی است. بنابراین ساختمان ها و فضاهای کالبدی باید دارای راه حل های بسیار دقیق و حساب شده در سازگاری با اوضاع اقلیمی باشند. موضوع تغییر اقلیم و آثار آن از جمله مهم ترین چالش های پیش رو در عصر حاضر است. وقوع پدیده های حادی از جمله امواج گرمایی، خشکسالی، طوفان های گردوخاک از مهم ترین آثار تغییر اقلیم است. از جمله بارزترین آثار تغییر اقلیم در ایران و منطقه آذربایجان خشک شدن تدریجی دریاچه ارومیه می باشد که تبعات جبران ناپذیری بر اکولوژی منطقه گذاشته است. در این مقاله آذربایجان ایران با مشخصه منطقه سرد و کوهستانی به عنوان نمونه مطالعاتی انتخاب شده است. ابتدا مرور منابع، سوابق موضوع و تحقیقات مشابه به صورت کتابخانه ای انجام شده و سپس اصول طراحی اقلیمی بیان گردیده است. تحقیق حاضر با این فرض پیش رفت که اگر طراحی با توجه به تغییرات اقلیمی، برای ساختمان های محیط شهری انجام شود، آنگاه ساختمان ها می توانند انرژی حرارتی مورد نیاز خود را از دیگر منابع تجدیدپذیر دریافت نمایند.

واژه های کلیدی: معماری پایدار، اقلیم، سردوکوهستانی، گازهای گلخانه ای، آذربایجان

۱- مقدمه

میزان گرم شدن کره زمین افزایش یافته است. به طور علمی اثبات گردیده است که انسان و فعالیت های او موجب افزایش تراکم جوی گازهای گلخانه ای شده است و همین امر مسبب اثر گرمایش جهانی است. گستردگی مشکل گازهای گلخانه ای به حدی است که به منظور کاهش خطرات تغییر فاجعه آمیز اقلیم، نیاز توقف افزایش تراکم آن که به وسیله سوختن انرژی های فسیلی تولید می شود، احساس می گردد و بشر نیاز دارد که به سرعت از استفاده گاز گلخانه ای حاصل از سوخت فسیلی، به سمت وابستگی بیشتر به انرژی تجدیدشونده پاک حرکت کند. نقش تغییرات اقلیمی در تمامی حوزه ها از جمله بهداشت و سلامت، کشاورزی، مدیریت منابع آب، حمل و نقل و غیره بیش از پیش حائز اهمیت می باشد. عوارض این پدیده نامطلوب در ایران با خشک شدن بسیاری از دریاچه ها و تالاب ها مشهود است که از جمله مهمترین آن خشک شدن دریاچه ارومیه به عنوان دومین دریاچه بزرگ و شور جهان می باشد. وقوع طوفانهای نمک در منطقه، محدوده ای بسیار بزرگ را در کمترین زمان تحت الشعاع قرار داده است. وقوع این طوفانها و گسترش بیابان نمک باعث تخریب خاک و پوشش گیاهی شده، اثرات نامطلوب بر روی گونه های حیوانی و نژاد بشر داشته است. از اینرو ضرورت به روز رسانی اطلاعات و دانش اقلیم شناسی همواره محسوس می باشد.